

Gods woord mens geworden

Kerstochtend, 25 december 2016, Ledevaertkerk Chaam

Ds. Sara Dondorp

Eerste schriftlezing: Jesaja 52: 7-10

Tweede schriftlezing: Johannes 1: 1-14

Overdenking

Gemeente van Jezus Christus,

Het is feest vandaag! Het is Kerstfeest, en dat mogen we vieren! De profeet Jesaja viert mee: er komt een vreugdebode aangesneld! Gedurende de hele adventsperiode hebben we gehoord hoe Jesaja tegen de klippen op heeft gezongen over licht in de duisternis: de bierkaai wordt een stad van vrede! Het was steeds een visioen om aan vast te blijven houden, zolang de werkelijkheid nog donker en somber is. Zolang er nog steden platgebombardeerd worden, zolang er terroristen rond lopen die vrachtwagens kapen, zolang er nog mensen uitzichtloos verdrietig zijn.... Maar nu jubelt de profeet het uit. Van over de bergen komt de vreugde! Een bode die het goede nieuws komt brengen. Dat moet haast wel een engel zijn. Angelus betekent bode en goed nieuws is evangelie. Deze engel komt vrede aankondigen. En het nieuws dat God koning is. Niets geen duisternis meer, alleen nog maar gejubel!

Eigenlijk heeft die profetie wel een beetje gelijk. Als het feest is moet je niet gaan zeuren over donkerheid. Feest is feest. En als je iets te vieren hebt, mag je vrolijk zijn. Vandaag, op Eerste Kerstdag, vieren we de geboorte van de vrededorst, van de zoon van God. Als er iets is dat we met vreugde vieren mogen, is het dat wel. Maar toch voelt het niet helemaal goed om vreugdevol een feest van vrede te vieren, terwijl we weten dat er ook nog zoveel onvrede is op de wereld.

In zo'n soort spagaat bevindt zich volgens mij ook de evangelist Johannes aan het begin van zijn goede boodschap. Hij schrijft zijn evangelie, zijn 'goede nieuws' voor een gemeenschap van volgelingen die mogelijk vervolgd worden om hun geloof. Hij schrijft, wetende dat de Romeinen nog altijd aan de macht zijn en dat de tempel in Jeruzalem is verwoest. Geen makkelijke tijden dus. Maar toch.... Het is een lied wat hij zingt, even enthousiast als de vreugdebode. Vol is hij van de Bijbelse Boodschap dat God koning is. Zo enthousiast is hij, dat hij van voren af aan opnieuw begint. Zoals ooit, lang geleden Mozes met de Tora begonnen is. In het begin.... Of liever: in beginsel, in principe was het Woord. Met Gods Woord begint de Bijbelse boodschap. Zoiets komen we ook tegen aan het begin van het boek Genesis: In principe is er God de Schepper, die orde schept in de chaos. Misschien was er daarvoor al wel kosmos, of aarde, of wat ook. Maar met Gods spreken begint er iets nieuws. God die met zijn Woord scheiding maakt tussen licht en donker. Die alle leven aanroept en een plaats geeft. Die het ritme van de tijd aanduidt. Met deze God begint alles, dit Woord is beginsel, fundament. Het Woord van deze God maakt het licht mogelijk. Niet dat de duisternis niet meer bestaat. Maar de duisternis heeft geen macht meer. Het licht overwint. Dat is de betekenis van de God die Mozes bezong en die Johannes nu opnieuw bezingt.

Nieuw is dat het Woord van Licht waar Mozes over sprak, dat de boodschap van de vreugdebode waarover Jesaja zong, dat die voor Johannes werkelijkheid geworden is. Werkelijkheid, tastbaar, zichtbaar in een levend mens. Dat Woord is mens geworden in de mens Jezus. Hij is de mens die Gods boodschap van licht en vrede belichaamt. Johannes de Doper, heeft hem gekend, en heeft over hem verteld. Hij is getuige dat deze mens Jezus écht mens is naar Gods Woord.

De Doper vertelt het goede nieuws over vreugde en vrede. Over redding voor alle volkeren. Voor heel de wereld dus. Net zoals de profeten vanouds zongen over de komst van het licht, zo zingt ook deze profeet over een toekomst van vrede en recht. Het komt echt, hij heeft het met zijn eigen ogen gezien. Nu ja, Johannes de Doper heeft niet God gezien. Want niemand kan God zien, God is niet voor mensen ogen. Maar als je een glimp wil zien van wat God bedoeld heeft, dan kan je kijken naar Jezus, naar zijn leven en zijn lessen. Naar wat hij heeft voorgeleefd en heeft verteld. Dit is een mens die leeft zoals God het bedoeld heeft. En daarom zingt de evangelist zijn lied over de komst van het licht. Jezus heeft laten zien hoe je als mens Gods licht in de wereld laat schijnen. Hij heeft laten zien hoe je menslievendheid onder mensen uitdraagt. Hij heeft een begin gemaakt met die nieuwe wereld van vrede en recht. Niet door stillertjes te wachten en te hopen op een nieuw tijdperk, maar door naar mensen te luisteren, door mensen te genezen, door met mensen te praten en mensen serieus te nemen. Door mensen te inspireren elkaar in de ogen te kijken en met elkaar te delen wat we te delen hebben. Door liefde te oogsten daar waar haat gezaaid wordt. Door zich niet op te laten jagen door alles wat donker en kwaad is. Op die manier laat Jezus Gods licht schijnen in het donker. Daarmee is het donker niet helemaal verdwenen, maar er is uitzicht, er is hoop, er is toekomst mogelijk.

God maakte scheiding tussen licht en duisternis. Daar had de profeet Mozes en alle profeten na hem weet van. Dat profetenwoord van het licht dat vrede en recht betekent in een wereld die gehuld lijkt in het donker van oorlog en ellende, dat profetenwoord herkent Johannes in de mens Jezus. Mozes heeft de Tora gegeven: goedheid en waarheid in de wereld. Die goedheid en waarheid verpersoonlijkt Jezus. Dat is de goede boodschap, het evangelie van Kerst! Daar mag een vreugdebode terecht over jubelen.

Helpt dit allemaal tegen de spagaat waar ik het over had? De spagaat tussen het licht van het goede nieuws en het donker van angstwekkende nieuwsberichten? Volgens mij helpt het wel degelijk om hiermee de hoop vol te blijven houden. Te weten dat de duisternis niet het laatste woord heeft. Dat de kracht van verzoening sterker is dan haat. Te weten dat niets ons kan scheiden van Gods liefde. En dat kan ons weer helpen ons niet op de kast te laten jagen, door onverdraagzaamheid, door boosheid, door rechteloosheid. Gods liefde kan ons helpen de neerwaartse spiraal te doorbreken. Het licht schijnt in de duisternis en de duisternis heeft het niet in haar macht gekregen. Weliswaar is de ellende in de wereld niet helemaal voorbij, en er zullen nog wel idioten bestaan die vrachtwagens kapen, om maar iets angstwekkends te noemen. Maar de angst hoeft niet het laatste woord te hebben. Er is ook zoveel moois, zoveel licht, zoveel liefde in de wereld.

We mogen de somberheid en het cynisme achter ons laten en vooruit kijken in het licht van de hoop, in het licht van vertrouwen. We mogen dromen dromen over een toekomst van vrede. Dat is waar het Kerstkind ten diepste voor staat. Voor het vertrouwen op de

komst van het licht. Dat wil niet zeggen dat al het donker ineens voorbij is. Dat er geen verdriet, geen ellende meer in de wereld is. Het ligt er maar aan hoe je kijkt, waar je kijkt. Zoals het Bredase jongetje Tijn, die zelf weinig toekomst heeft, maar met zijn actie weet hij vele harten te verwarmen en geeft hij vele kinderen met longontsteking wél een toekomst. Ook dat is licht in de duisternis. Licht van hoop, licht van vrede, licht van een wereld omgekeerd.

Amen